

ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ І ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Євроатлантична інтеграція здійснює переважно сприятливий вплив на стан національної безпеки України. Розширення НАТО та зміцнення євроатлантичних зв'язків сприяли Україні в збереженні суверенітету і територіальної цілісності.

Починаючи з середини 90-х років ХХ ст. в науці поступово актуалізуються проблеми євроатлантичної інтеграції та національної безпеки України, зокрема в роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників євроатлантичної інтеграції України: С. Бланка, Зб. Бжезинського, І. Бінька, О. Бодрука, Ш. Гарнетта, О. Гончаренка, А. Гуцала, О. Дергачова, Є. Камінського, В. Кременя, В. Косевцова, Т. Кузьо, Е. Лисицина, А. Ослунда, Б. Парахонського, Г. Перепелиці, С. Пирожкова, В. Смолянюка, Р. Хантера, Е. Хатча, С. Хеманса, Дж. Шерра та інших.

Приєднання до НАТО гарантує Україні зміцнення її державного суверенітету, збереження незалежності і територіальної цілісності, оскільки ні сам Альянс, ні його члени не зазіхають на ці базові національні інтереси. Поглинання України Росією чи приєднання першої до другої призведе до повної втрати цих базових цінностей української нації і зникнення України як суверенної держави. Усвідомлення такої перспективи формує геополітичні інтереси України, пов'язані з приєднанням її до Північноатлантичного альянсу [4,с.45].

Інтеграція України до НАТО здійснює стимулюючий вплив на розвиток демократичних процесів в Україні через підвищення рівня безпеки та вимоги НАТО щодо демократичного характеру політичного процесу.

Інтегруючись до НАТО, Україна отримує наступні переваги: достатні гарантії безпеки; зміцнення незалежності і недоторканості кордонів України; стабільність стану безпеки України незалежно від того, як розвиватиметься Російська Федерація; збільшення шансів України на приєднання до ЄС у видимій історичній перспективі; більш вагома участь України у процесах регіональної і континентальної інтеграції; пришвидшення реформ Збройних Сил.

¹ Студентка 4 курсу факультету Публічного права та адміністрування Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Ставлення більшої частини населення України до євроатлантичної інтеграції характеризується значною мірою амбівалентності та залежності від ситуативних чинників. Негативне ставлення до НАТО найменше виявлено серед молоді і тієї частини громадян, яка найбільше поінформована про діяльність Альянсу.

Основні негативні наслідки розширення НАТО для України пов'язані з реакцією Росії на цей процес. Водночас, як свідчить досвід вступу до НАТО країн Балтії та інших держав ЦСС, через нетривалий час після приєднання цих держав до Північноатлантичного Альянсу відбувалося відновлення прагматичних відносин з Росією[1, с. 27].

Україна активно залучилася до співпраці з НАТО майже відразу після проголошення незалежності. Вона стала активним членом Ради Північно-Атлантичного співробітництва, а пізніше Ради євроатлантичного партнерства, першою з пострадянських країн приєдналася до програми Партнерство заради миру (ПЗМ), а в 1997 р. підписала Хартію про особливе партнерство, яка дала можливість Україні і НАТО значно розширити межі і інтенсивність співробітництва, започаткувати механізм консультацій в форматі (16+1), пізніше (19+1) з усіх важливих питань євроатлантичної безпеки, оборонної реформи і оперативної сумісності сил, скорочення збройних сил і конверсії, перепідготовки службовців і багатьох інших[3,с.14].

Європейському майбутньому України немає альтернативи, як немає альтернативи очевидним речам – ринковій економіці, досягненню європейських стандартів демократії, гідного рівня життя, верховенства права. Євроатлантичний вибір – це, насамперед, вступ України до НАТО і ЄС. Європейська та євроатлантична інтеграція України – це забезпечення якісного нового, вищого рівня життя для кожного завдяки новітнім технологіям, ефективному використанню ресурсної бази країни, демократизації суспільства, приєднанні до західної системи цінностей.

Євроатлантична інтеграція для України означає участь в системі колективної безпеки, що є однією з важливих заporук сталого економічного розвитку будь-якої країни [2, с.32].

Отже, подальші євроінтеграційні перспективи України, її майбутнє як суверенної держави найбільше залежать від самого українського суспільства та його спроможності забезпечувати ефективну реалізацію національних інтересів у контексті об'єктивних процесів загальноєвропейського розвитку.

На сучасному етапі можемо констатувати наявність стагнаційних елементів у взаємовідносинах України з НАТО і ЄС. Нинішній політичний і соціально-економічний стан країни гальмує її інтеграцію до євроатлантичних структур безпеки й економічного розвитку.

Література:

1. Горенко О. М. Україна і європейська інтеграція / Україна і Європа (1990–2000 рр.). Частина 2. Україна в міжнародних відносинах з країнами – членами Європейського Союзу. – К., 2001. – С. 27
2. Дергачов О. Особливе партнерство України з НАТО / Громадська політика щодо НАТО в Україні: діємо разом. – Матеріали та документи міжнародного семінару 8 квітня 2003 р. – К., 2003. – С. 32.
3. Розбудова безпеки шляхом налагодження партнерства // Військо України. – 2002. – № 5–6. – С. 14
4. Хандогій В. Євроатлантична інтеграція України: реалії та перспективи // Україна-НАТО. – 2007. – № 1–2. – С. 45
5. Битяк Ю. П., Яковюк І. В. Стратегія національної безпеки України: на шляху до оновлення // Воркшоп: «Інформаційна безпека як частина національної безпеки у Східній Європі». – Харків:Право, 2016. – С.86–93

Науковий керівник: **Окладна М. Г.**, кандидат історичних наук, доцент кафедри теорії держави і права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого